

30.05.26 'ישראל היום'

ישראל היום

בדיקת דם חדשה עשויה לשנות את כללי המשחק בגילוי מוקדם של סרטן

קישור לכתבה:

<https://www.israelhayom.co.il/health/article/20649545>

בדיקת דם חדשה עשויה לשנות את כללי המשחק בגילוי מוקדם של סרטן

מחקר רחב היקף מצא כי בדיקת "גלרי" הצליחה להפחית אבחון של סרטן בשלב מתקדם ולזהות גידולים מוקדם יותר • בדיקת הדם הגדילה פי 4 את מספר האיבחונים לסרטן בהשוואה לבדיקות הגילוי המוקדם הקיימות • "פריצת דרך משמעותית שעשויה לשנות את האופן שבו אנו מאבחנים ומטפלים בסרטן"

מיטל יסעור בית-אור | שיקגו

18:17, 30/5/2026 עודכן, 10:43, 30/5/2026

השמעה ▶

3

בדיקת חם חדשנית לאיתור מוקדם של כ-50 סוגי סרטן. אילוסטרציה. צילום: [מקור]

בדיקת דם שנתית חדשנית בשם "גלרי", שמיועדת לאיתור מוקדם של כ-50 סוגי סרטן באמצעות דגימת דם פשוטה, הצליחה להפחית את שיעור האבחון של סרטן בשלב 4 - השלב המתקדם והקטלני ביותר של המחלה.

כך עולה ממחקר רחב היקף שהוצג הבוקר (שבת) ונערך בקרב כ-142 אלף משתתפים בגילי 50 עד 77 במסגרת שירות הבריאות הלאומי הבריטי (NHS). ממצאי המחקר הוצגו בכנס השנתי של האגודה האמריקנית לאונקולוגיה קלינית (ASCO) בשיקגו.

לפי ממצאי המחקר, בשנה השלישית נרשמה ירידה של 26% באבחון סרטן בשלב 4 בקרב 12 סוגי סרטן מרכזיים, האחרים לשני שלישים ממקרי התמותה מהמחלה ולרובם אין כיום בדיקות סקר מסודרות. עם זאת, לא נרשמה ירידה דומה באבחון בשלב 3, ולכן החוקרים מציינים כי הניסוי לא עמד ביעד המרכזי שהוגדר - הפחתה מובהקת סטטיסטית של אבחונים בשלבים מתקדמים (3-4 יחד).

עוד כותרות

מערבת ספורט היום | 5:03

"קשה להאמין שדני אבדיה יסכים לחוזה ב גודל כזה מצד פורטלנד"

סוכנויות הידיעות | 5:57

"מניאק מטורף": ריצ'רד גיר במתקפה חריפה על טראמפ

במהלך המחקר חולקו המשתתפים לשתי קבוצות: האחת עברה בדיקות סקר שגרתיות בלבד (כגון ממוגרפיה, קולונוסקופיה, CT ריאות ובדיקת פאפ), והשנייה עברה בנוסף בדיקת דם שנתית מסוג "גלרי". המחקר נמשך שלוש שנים וצפוי להימשך שנה נוספת.

יותר גילוי מוקדם - אך ללא הוכחת ירידה בתמותה

במהלך תקופת המחקר אובחנו 3,637 מקרי סרטן בקבוצת הבדיקה המורחבת, לעומת 3,400 בקבוצת הביקורת. הפער המשמעותי נרשם בשלב האבחון: שילוב הבדיקה עם כלי הסקר הקיימים בארבעה סוגי סרטן (שד, מעי גס, ריאה וצוואר הרחם) הוביל לזיהוי גבוה פי ארבעה של מקרי סרטן בכל שלביו, לעומת בדיקות הסקר בלבד.

היום

ממצאים עיקריים:

בדיקת דם גלרי לגילוי מוקדם של סרטן

16%
יותר מקרי סרטן אובחנו בשלבים מוקדמים הניתנים לריפוי (שלב 1+שלב 2)

14%
ירידה בכלל מקרי סרטן שאובחנו בשלב 4 בכל שלוש שנות המחקר

26%
ירידה במקרי סרטן ב-12 הגידולים הקטלניים ביותר בשלב 4 בשנת המחקר השלישית

92.5%
דיוק באיתור של מקור הגידול הסרטני

99.5%
דיוק בתשובה שלילית לסרטן

עוד נמצא, כי בקבוצת הנבדקים שעשו בדיקת דם "גלרי" אובחנו 1,173 מקרי סרטן בשלב מוקדם, לעומת 290 חולים בלבד בעשו בדיקת סקר. בנייתוח של 12 סוגי הסרטן הקטלניים ביותר נרשמה ירידה של 14% באבחון בשלב 4 ועלייה של 19% באבחון בשלבים מוקדמים (1-3). כמו כן תועדו ירידה של 21% באבחונים שהתגלו בעקבות תסמינים וירידה של 20% באבחונים שהתגלו במצבי חירום.

עם זאת, החוקרים מדגישים כי טרם הוכח שהבדיקה מפחיתה תמותה או מאריכה חיים.

דיוק גבוה בזיהוי - אך עדיין מוגבל

הבדיקה הציגה שיעור דיוק גבוה כאשר לא נמצא חשד למחלה - 99.55%. כאשר אותר חשד לסרטן, בכ-60% מהמקרים אכן אובחנה המחלה בהמשך. בנוסף, הבדיקה הצליחה לזהות את מיקום הגידול בגוף ב-87% מהמקרים, ובמקרים שבהם הוצעו שני מקורות אפשריים - הדיוק עלה ל-92.5%.

לצד זאת, החוקרים מציינים כי יכולת הבדיקה עדיין אינה מושלמת וכי נדרש מעקב ארוך טווח כדי להעריך את השפעתה על תחלואה ותמותה באוכלוסייה.

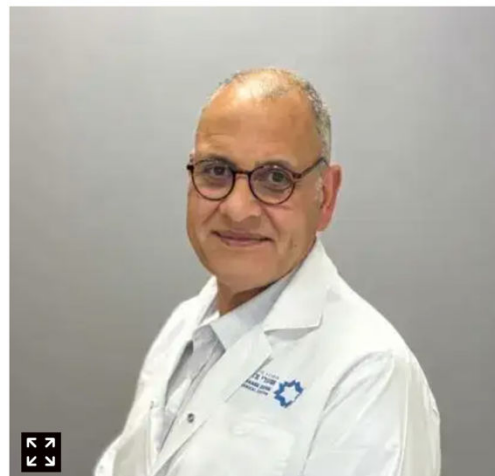
תקווה בעיקר לסוגי סרטן ללא בדיקות סקר קיימות

פרופ' צ'רלס סוונטון, החוקר הראשי, הגדיר את התוצאות "אבן דרך" בתחום האבחון המוקדם של סרטן. לדבריו, מדובר בהוכחת היתכנות לבדיקות סקר רחבות היקף באמצעות דם, כולל עבור סוגי סרטן שאין להם כיום פתרונות איתור מוקדם.

עם זאת, מומחים אחרים מדגישים כי מדובר בממצאים ראשוניים בלבד. ד"ר ג'ולי גרלו מהאגודה האמריקנית לאונקולוגיה קלינית ציינה כי אף שניכרת מגמה של אבחון מוקדם יותר, המחקר לא עמד ביעד המרכזי שנקבע מראש - הפחתת שלבים מתקדמים של המחלה, וכי אין עדיין הוכחה להשפעה על הישרדות.

גם בישראל משווקת הבדיקה על ידי חברת אונקוטסט, מיועדת לבני 50 ומעלה ומומלצת לביצוע אחת לשנה. היא אינה כלולה בסל הבריאות ועלותה כ-4,000 שקלים.

"מדובר באחת מפריצות הדרך המשמעותיות ביותר שראינו בשנים האחרונות בתחום האונקולוגיה, כזו שעשויה לשנות את האופן שבו אנו מאבחנים ומטפלים בסרטן", אומר פרופ' ניר פלד, מנהל האגף למחלות הסרטן בבית החולים שערי צדק ולשעבר יו"ר הוועדה הבינלאומית לאבחון מוקדם של סרטן הריאה במשך כעשור. "היכולת לזהות גידולים באמצעות בדיקת דם רגישה ומדויקת בשלבים מוקדמים של המחלה היא פשוטה יחסית ליישום ועשויה להוביל לשינוי מהותי, מאבחון במצב גרורתי ומתקדם לאבחון בשלב מוקדם, שבו במקרים רבים ניתן להשיג ריפוי מלא. מעבר לתועלת הרפואית עבור המטופלים, לבדיקות מסוג זה עשוי להיות גם ערך כלכלי משמעותי, שכן גילוי מוקדם של סרטן צפוי להפחית את הנטל הכלכלי הכבד המוטל הן על מערכת הבריאות והן על המטופלים ובני משפחותיהם".

פרופ' ניר פלד, צילום: דבורת שערי צדק

לצד ההתלהבות מהפוטנציאל, החוקרים מדגישים כי נדרשים מחקרים נוספים ומעקב ארוך טווח כדי לקבוע אם מדובר בפריצת דרך שתשנה את האופן שבו מאובחן ומטופל סרטן בפועל.

ד"ר אריק קליון, מדען בכיר בחברת גרייל המפתחת את בדיקת גלרי, מבכירי החוקרים בעולם בתחום גילוי מוקדם של מחלות הסרטן, אמר: "הערך של בדיקות סקר תלוי ביכולת שלנו לטפל ולרפא את סוגי הסרטן שמתגלים באמצעותן. כאשר התחלתי את הקריירה שלי כמנתח סרטן, לפני 35 שנה, שיעור ההישרדות הכולל לחמש שנים עבור כלל סוגי הסרטן עמד על 50%. כיום, בארצות הברית, שיעור ההישרדות הכולל עומד על למעלה מ-70% מהחולים שחיים למעלה מ-5 שנים".

פרופ' עידו וולף, מנהל המערך האונקולוגי באיכילוב ויו"ר המועצה הלאומית למחלות ממאירות התייחס לביקורת שנמתחה על התוצאות לפיהן לא נמצאה ירידה בגילוי סרטן בשלב 3 אלא רק בשלב מתקדם 4, ציין: "כשאתה עושה בדיקה פעם ראשונה שלא עשית לפני כן, אתה מגלה כל מיני מקרים שהם בהכרח הרבה יותר מתקדמים. זה ידוע לכל בדיקה, ולכן הבדיקה הראשונה, אתה תמיד תראה יותר חולים קשים, יותר בעייתיים. רק אחרי ש'ניקית' את כל מי שכבר הגיע אליך מראש עם סרטן בשלב 4 אתה נשאר עם אוכלוסייה הרבה יותר נכונה ורק בשנים שלאחר מכן אתה רואה את האפקט. ואז אחרי 'יישור קו' כזה שהוא קריטי מתחילים לראות ירידה בגילוי סרטן בשלב מתקדם".

פרופ' עידו וולף, צילום: מירי גטניו, דוברות איכילוב

[טעינו? נתקן! אם מצאתם טעות בכתבה, נשמח שתשתפו אותנו](#)